

Karjeras Ziņas

Valsts izglītības attīstības aģentūras ziņu izdevums Nr. 1/2021

„Karjeras atbalsta balvas – 2020” uzvarētājus apbalvos IAEVG konferences laikā

Nosaukti „Karjeras atbalsta balvas – 2020” uzvarētāji. Konkurss notiek jau otro gadu ar mērķi apzināt un izcelt karjeras attīstības atbalsta jomā iesaistīto personu veikumu

Karjeras atbalsta balvas konkurss ir VIAA iniciatīva, un to atbalsta Eiropas Komisijas Karjeras konsultēšanas un informācijas tīkla programma *Euroguidance*. Konkurss notiek jau otro gadu, un tā nolūks ir apzināt un izcelt karjeras attīstības atbalsta jomā iesaistīto personu veikumu. 2020. gada konkursā pretendentu loks tika paplašināts: konkursā sasniegumus karjeras attīstības atbalsta sistēmas īstenošanā 2019. gadā varēja pieteikt fiziskas vai juridiskas personas, kuru profesionālajā darbībā ietilpst viens vai vairāki karjeras attīstības atbalsta sistēmas elementi:

- ▶ informācija (sagatavošana un sniegšana),
- ▶ karjeras izglītība (pakalpojumi, kursi, programmas),
- ▶ karjeras konsultācijas (palīdzība karjeras plānošanā, profesionālās piemērotības noteikšana, darba izmēģinājumi, darba meklēšanas un darbā noturēšanās prasmju mācīšana).

Pretendentu veikumu vērtēja Karjeras attīstības atbalsta sistēmas sadarbības padomes apstiprināta žūrija.

2020. gada Karjeras atbalsta balvas konkursa uzvarētāji:

Andris ARHOMKINS – karjeras izglītība. Svarīgākais veikums: izstrādājis karjeras metodiku *Start Strong*. Izstrādājis un organizējis jauniešu karjeras un uzņēmējdarbības kursu *Start Strong 3+3*;

Inta LEMEŠONOKA – karjeras informācija. Svarīgākais veikums: sarakstījusi un izdevusi rokasgrāmatu „Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā. Rokasgrāmata skolotājiem” drukātā un elektroniskā formātā;

Dace BRIEDE-ZĀLĪTE – karjeras izglītība. Svarīgākais veikums: organizējusi karjeras nodarbības jauniešiem, lasot lekcijas par mērķu plānošanu un personības analīzes (*DISC*) metodiku karjeras izvēles noteikšanai. Aktīvi darbojusies projektā „Proti un dari” ar riska grupas jauniešiem.

Šie labās prakses piemēri tiks publicēti arī *Euroguidance* tīkla vietnē www.euroguidance.eu. Uzvarētājus godinās un apbalvos Starptautiskās Karjeras atbalsta asociācijas (*IAEVG*) konferences laikā. ■

E-kurss par mobilitāti

euro | guidance

Ziemeļvalstu un Baltijas valstu *Euroguidance* centri ir kopīgi izstrādājuši starptautisku neformālās izglītības e-mācību kursu angļu valodā, kas paredzēts karjeras speciālistiem un veltīts mobilitātes jautājumiem. Šī gada janvārī un februārī notika šī e-kursa izmēģinājuma fāze. Informācija par iespēju pieteikties šim kursam tiks atspoguļota VIAA vietnē, sadaļā „Jaunumi”.

Paziņots Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns

Š. g. 4. martā Eiropas Komisija informēja par Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu, kurā izklāstītas konkrētas darbības, lai turpinātu īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāra principus. Sociālo tiesību pīlārs ir saistīts ar jaunu, efektīvāku, pilsoņu tiesību nodrošināšanu.

Tā pamatā ir 20 galvenie principi, kas strukturēti trijās kategorijās:

- ▶ vienādas iespējas un piekļuve darba tirgum,
- ▶ taisnīgi darba nosacījumi,
- ▶ sociālā aizsardzība un iekļaušana.

Plašāka informācija:

<https://ec.europa.eu/social-rights>

Karjeras attīstības atbalsta akcenti izglītības iestāžu akreditācijā

Rita Burceva
VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

No Izglītības iestāžu reģistra datiem izriet, ka 2020. gada 1. septembrī Latvijā bija reģistrētas 637 vispārējās izglītības iestādes, 44 speciālās izglītības iestādes un 53 profesionālās pamata un vidējās izglītības iestādes, uz kurām attiecas 2020. gadā pieņemtās izmaiņas skolu akreditācijas procesā. Par akreditācijas nodrošināšanu ir atbildīgs Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD).

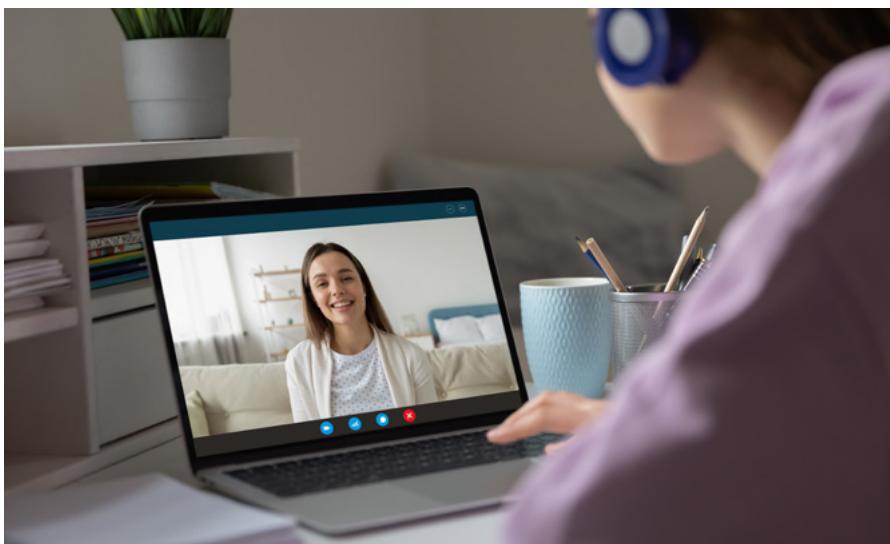
Saskaņā ar IKVD izstrādātajiem metodiskajiem ieteikumiem „Izglītības iestādes pašvērtēšanas metodika vispārējā izglītībā” karjeras izglītības līmenis un kvalitāte koncentrēti tiek vērtēti apakškomponentā „Izglītības turpināšana un nodarbinātība” (faktors „Skolēni ir gatavi pieņemt informētus lēmumus par izglītības turpināšanu un nodarbinātību”), taču vienlaikus skolas atbalsts izglītojamajiem integrēts arī citos vērtējamajos aspektos.

Akreditācijas komisijas eksperti izglītības iestādes aicina:

- ▶ nodrošināt karjeras konsultanta piesaisti,
- ▶ iekļaut karjeras izglītības jautājumus mācību un audzināšanas darba saturā visos vecumos,
- ▶ sniegt skolēniem un viņu vecākiem vizuāli uzskatāmāku, plašāku un daudzveidīgāku informāciju par profesijām un to ieguves iespējām,
- ▶ izvērtēt notikušo karjeras attīstības atbalsta pasākumu efektivitāti un lietderību, nodrošinot atgriezenisko saiti,

Kvalitātes līmenis	Līmeņa apraksts – faktors „Skolēni ir gatavi pieņemt informētus lēmumus par izglītības turpināšanu un nodarbinātību”
Ļoti labi	Skolēni jūtas atbalstīti un zinoši, lai pieņemtu atbilstošas, reālistiskas un informētas izvēles par tālāku mācīšanos vai darbu, balstot tās savās prasmēs un vēlmēs. Skolēni ir informēti par darba un karjeras tendencēm vietējā mērogā, valsts mērogā un starptautiski. Skolēni mācību procesā un citās skolas aktivitātēs pieredz bagātīgu sasaisti ar darba vidi un izglītības iespējām visās mācību jomās.
Labi	Skolēni jūtas atbalstīti un zinoši, lai pieņemtu atbilstošas, reālistiskas un informētas izvēles par tālāku mācīšanos vai darbu, balstot tās savās prasmēs un vēlmēs. Skolēni ir informēti par darba un karjeras tendencēm vietējā mērogā un valsts mērogā. Skolēni mācību procesā un citās skolas aktivitātēs pieredz bagātīgu sasaisti ar darba vidi un izglītības iespējām dažādās jomās.
Pietiekami	Skolēni jūtas atbalstīti un zinoši, lai pieņemtu atbilstošas, reālistiskas un informētas izvēles par tālāku mācīšanos vai darbu, balstot tās savās prasmēs un vēlmēs. Skolēni ir informēti par darba un karjeras tendencēm vietējā mērogā un valsts mērogā. Skolēni mācību procesā un citās skolas aktivitātēs pieredz sasaisti ar darba vidi un izglītības iespējām dažādās jomās, taču tas ir vairāk atkarīgs no konkrētu skolotāju aktivitātes, nevis skolas vienotas pieejas.

1. tabula. Karjeras izglītības kvalitātes līmeņi

- ▶ vērst mērķgrupu uzmanību uz nākotnes profesiju pieprasījumu,
- ▶ saistīt mācību satura apguvi ar reālajā dzīvē nepieciešamajām prasmēm.

No ekspertu ieteikumiem izriet nepieciešamība izglītot skolēnus par darba pasaules daudzveidību, iesaistot

izglītojamo ģimenes un absolventus, dažādu profesiju pārstāvjus un vietējos uzņēmumus, t. sk. plānojot, organizējot un īstenojot karjeras atbalsta pasākumus. Nozīmīgs elements karjeras atbalsta sistēmas stiprināšanā un sabiedrības izglītošanā ir skolu interneta vietnēs izveidotā sadaļa „Karjera”. ■

Jaunā Europass platforma un tās piedāvātās iespējas

Matīss Lācis

Akadēmiskā informācijas centra projektu eksperts

Sākot ar 2020. gada jūliju, platformai Europass ir jauns izskats un piedāvāto pakalpojumu klāsts. Jaunie Europass rīki un informācija tagad ļauj izmantot jaunu pieeju savas karjeras pārvaldīšanai un izaugsmei.

Ja jums ir svarīgi iekļauties darba tirgū ne tikai Latvijā, bet arī starptautiskā mērogā, izveidojiet savu profilu vietnē www.europass.eu un pastāstiet par savām zināšanām un prasmēm citiem!

Speriet soli tālāk!

Jaunajā Europass ir iespējams izveidot bezmaksas profilu, kurā var aprakstīt savu pieredzi, prasmes un kvalifikāciju, kā arī izvirzīt sev mērķus tālākai karjeras izaugsmei.

Izmantojot sava profila informāciju, dažādās jums tīkamās veidnēs var izveidot Europass CV un motivācijas vēstules darba vai mācību pieteikumiem. Kad attiecīgie Europass dokumenti izveidoti, tos var saglabāt savā Europass bibliotēkā lietošanai turpmāk. Balstoties uz profilā norādītajām prasmēm un interesēm, jūs saņemsiet arī interesantus darba un izglītības iespēju ieteikumus.

Jaunajā Europass platformā ir atrodama būtiska informācija par darbvietām un mācību iespējām visā Eiropā. Platformā ir apkopots resurss par svarīgiem nacionālajiem kontaktpunktiem un pakalpojumiem, kas palīdz atrast darba vai mācīšanās iespējas. Un pats svarīgākais ir tas, ka visa piedāvātā informācija ir pielāgota tieši jums!

Vēl daži rīki un iespējas, ko jaunā Europass platforma jau piedāvā vai piedāvās tuvākajā nākotnē:

- ▶ uzticama sistēma elektroniski parakstītu dokumentu uzglabāšanai,
- ▶ iespēja atkārtoti izmantot datus un automātiski aizpildīt vai papildināt dokumentus tiešsaistes režīmā,

- ▶ iespēja sūtīt darba pieteikumus tieši no platformas Europass,
- ▶ iespēja pieteikties uz kursiem un mācībām tieši no platformas Europass,
- ▶ Europass Diploma pielikums,
- ▶ Europass Mobilitātes apliecinājums,
- ▶ Europass pielikums kvalifikāciju apliecināšanai.

Visi šie rīki un informācija bez maksas ir pieejami 29 valodās.

Pieci iemesli, kāpēc izmantot jauno Europass:

- ▶ iespēja atrast tūkstošiem darbavietu un mācīšanās iespēju visā Eiropā,
- ▶ viegli izveidot savu CV un motivācijas vēstuli,
- ▶ iespēja aprakstīt savas prasmes un intereses,
- ▶ platforma pieejama 29 valodās,
- ▶ viegli dalīties ar informāciju. ■

Platformai Europass – jauns izskats

Karjeras attīstības atbalsts Sociālās integrācijas valsts aģentūras Koledžā

Rita Burceva

VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

Santa Egmiņa

Sociālās integrācijas valsts aģentūras Koledžas karjeras konsultante

Kādi apstākļi jūs rosināja kļūt par karjeras konsultanti un strādāt SIVA?

Mani vienmēr ir interesējusi sociālā, nodarbinātības un labklājības joma. Studiju laikā veicu pētījumus par darbaspēka resursu nodrošinājumu, nodarbinātību un faktoriem, kas to ietekmē, tāpēc izvēlējos karjeras konsultanta maģistrantūras studijas. Studiju laikā bija vairākas mācību prakses, un viena no tām norisinājās Sociālās integrācijas valsts aģentūras atbalsta punktā. Mani piesaistīja aģentūras darbības virziens un mērķis – veicināt cilvēku ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem sociālo integrāciju, nodrošināt profesionālo rehabilitāciju un iespēju iegūt profesionālo vidējo vai pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību.

Aģentūras atbalsta punktā klienti var noteikt savu profesionālo piemērotību. Tas ir pirmais posms, lai varētu mācīties kādā no aģentūras izglītības iestādēm – Jūrmalas profesionālajā vidusskolā vai Sociālās integrācijas valsts aģentūras Koledžā. Nosakot profesionālo piemērotību, ar klientiem darbojas speciālisti no Jūrmalas – psihologs, ergoterapeits, ārsts, psihiatrs, karjeras konsultants, pedagogs. Pamatojoties uz klientu interesēm un speciālistu atzinumu, tiek sagatavots ieteikums kādai no izglītības vai

Karjeras konsultācija dalībniekiem SIVA pasākumā „Atvērto durvju diena” 2019. gadā

studiju programmām. Prakses vietā pavadītais laiks, iegūtās zināšanas un mana pirmā pieredze, sniedzot atbalstu personām ar invaliditāti, ļāva saprast, ka tieši ar šo mērķauditoriju es vēlos strādāt, sniedzot atbalstu nodarbinātības jomā.

Pašlaik, 2020. gada otrajā pusē, šie darbības virzieni joprojām ir svarīgi mūsu klientu karjeras attīstības atbalstam. Es uzrunāju darba devējus un ar viņiem sadarbojos, palīdzot studentiem nodrošināt prakses vietas, kā arī palīdzu studentiem apgūt nepieciešamās zināšanas un prasmes, lai, pēc kvalifikācijas ieguves atgriežoties ierastajā vidē, viņiem būtu rīcības plāns un atbalsta iespējas, kas ļautu konkurēt darba tirgū.

Kāds atbalsts jūsu klientiem nepieciešams visvairāk? Kādas ir viņu vajadzības?

Mūsu galvenā mērķgrupa ir personas ar invaliditāti vai prognozējamo invaliditāti un personas ar garīga rakstura traucējumiem. Pirms ierašanās aģentūrā šie cilvēki mēdz būt nedroši vai nepārliecināti par savām spējām veselības iemeslu dēļ. Dažkārt viņi ir zaudējuši ticību sev un apkārtējiem cilvēkiem, jo piedzīvojuši situācijas, kurās nav saprasti vai pieņemti. Šī iemesla dēļ jau no pirmās dienas, kad klienti ierodas SIVA, lai noteiktu savu profesionālo piemērotību, līdz pat izglītības iestādes absolvēšanai ar viņiem strādā multiprofesionāla komanda.

Mūsu nolūks ir panākt, lai pēc kvalifikācijas ieguves klienti būtu ne tikai apguvuši kādu izglītības vai studiju programmu, bet arī cēlušī pašapziņu, atguvuši ticību saviem spēkiem, kā arī ieguvuši informāciju par darba meklēšanas iespējām, sagatavojušies darba intervijai un spētu konkurēt darba tirgū.

Pēdējos trīs gadus es strādāju ar Sociālās integrācijas valsts aģentūras Koledžas studentiem. Koledžas studenti ir personas darbības vecumā – vidējais klientu vecums ir 35 gadi. Starp Koledžas studentiem ir gan savas jomas speciālisti, kas vēlas atsvaidzināt vai pilnveidot teorētiskās zināšanas un iegūt 1. līmeņa augstāko izglītību, gan arī tādi klienti, kas sākuši studēt, lai pārkvalificētos un apgūtu jaunu profesiju. Vairumam klientu ir nepieciešams informatīvais atbalsts, atbalsts konkrēta rīcības plāna izveidē un apziņa, ka ir cilvēki, pie kuriem var vērsties ar visiem jautājumiem.

Kādas personiskās un profesionālās kompetences ir nepieciešamas, lai varētu sniegt pilnvērtīgu karjeras atbalstu?

Manuprāt, ir svarīgi būt elastīgam, spēt izvērtēt katra klienta situāciju, vajadzības un vēlmes, kā arī nodrošināt katram individuālu pieeju. Ir svarīgi kopā ar klientu mācīties un augt – plānot konsultāciju procesu,

veidot programmas un metodiku, kā arī sekot līdzi jaunākajai informācijai nodarbinātības un izglītības jomā.

Kādas ir klientu izredzes darba tirgū? Kādi apstākļi ietekmē jūsu klientu iespējas atrast darbu?

Kā jebkuram cilvēkam, kas izvirzījis mērķi un maziem solīšiem virzās tam pretī, viņiem ir visas iespējas vēlamu rezultātu sasniegt.

Darbā iekārtošanās tendenču analīze pierāda, ka mūsu klientiem ir labas izredzes iekļauties darba tirgū.

Vislabāk darba tirgū ir iekļāvušies izglītības programmu „Grāmatvedība un nodokļi”, „Viesnīcu servisa organizators”, „Datorsistēmas, datubāzes un datortīkli”, „Ēdināšanas pakalpojumi”, „Datoru lietošana”, „Floristikas pakalpojumi” un „Komerzciniņas” absolventi. Viņi strādā tādās uzņēmumos kā SIA „Rimi Latvia”, „Hotel Kaupo”, RP SIA „Rīgas satiksme”, SIA „Mogotel”, AS „Pasažieru vilciens” un citos.

Pozitīvas atsauksmes par klientu iespējām darba tirgū un profesionālo sagatavotību saņemam no kvalifikācijas darbu un kvalifikācijas eksāmenu komisijas locekļiem, starp kuriem ir nozares speciālisti, kā arī no darba devējiem un prakses vietām. Prakse ir ļoti labs atspēriena punkts, kurā darba devēji var novērtēt SIVA klientu profesionālo sagatavotību, spēju un vēlmi mācīties un apgūt ko jaunu, pilnveidoties un strādāt komandā. Studenti prakses vietu parasti izvēlas tuvu dzīvesvietai, lai veiksmīgas sadarbības gadījumā pēc kvalifikācijas iegūšanas varētu turpināt tur strādāt.

Kādas karjeras konsultēšanas metodes, tehnikas un pieejas tiek izmantotas SIVA?

Gan nosakot profesionālo piemērotību, gan studiju laikā tiek izmantotas dažādas karjeras konsultēšanas metodes. Tās tiek izvēlētas atbilstoši nodarbinātības mērķim. Tiek izmantota, piemēram, novērojumu un intervijas

metode, tiek pildīti testi (Dž. Holanda personības tests, interešu tests, skyskarmes stratēģijas tests), tiek veidotas kolāžas, izmantotas asociāciju kārtis, izspēlētas lomu spēles, pildīti uzdevumi vērtību un interešu apzināšanai, tiek veikta „sociālā tīkla” apzināšana, izmantota metode MELBA & IDA un citas.

Kādi ir karjeras konsultanta izaicinājumi un kas sagādā lielāko gandarījumu, strādājot SIVA?

Lielākais izaicinājums ir pašai nestāvēt uz vietas, pilnveidoties, profesionāli augt un nebaidīties izkāpt no komforta zonas. Karjeras atbalsts studentiem tiek nodrošināts visā studiju laikā – tie ir trīs gadi un pusgads pēc Koledžas absolvēšanas. Sadarbība ir ilgstoša, tāpēc ir gandarījums par studentu profesionālajiem sasniegumiem. Gan izlaidumā, gan pēc kvalifikācijas iegūšanas apzinot absolventus, ir prieks dzirdēt, ka aģentūras izglītības iestādēs pavadītais laiks, pedagogu un atbalsta komandas sniegtais atbalsts, kā arī valdošā atmosfēra ir palīdzējuši klientiem atvērties, nebaidīties būt pašiem, justies saprasti un novērtēti.

Kāda ir sadarbība ar kolēģiem, prakses vietām, darba devējiem un citām iestādēm?

Mēs visi strādājam komandā kopīga mērķa sasniegšanai. Reizi mēnesī vai pēc vajadzības notiek profesionālās rehabilitācijas atbalsta komisijas sēdes, kurās piedalās speciālisti, kas ar klientiem strādā jau no profesionālās pie-

mērotības noteikšanas brīža. Kopīgi tiek izskatīta katra klienta mācību, veselības un sociālā situācija, lai katram varētu nodrošināt nepieciešamo atbalsta pasākumu kompleksu.

Saistībā ar prakses vietu nodrošināšanu mums ir izveidojusies ilggadēja sadarbība ar SIA „Quaesta”, Rīgas Tehnisko universitāti, Jūrmalas pilsētas domi, SIA „Rimi Latvia”, SIA „Mogotel”, RP SIA „Rīgas satiksme” un vairākiem citiem uzņēmumiem. To pārstāvji piedalās arī konferencēs un kvalifikācijas darbu aizstāvēšanas komisijās. Sadarbojamies ar Nodarbinātības valsts aģentūru, Latvijas Nedzirdīgo savienību, Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju „SUSTENTO”, invalīdu un viņu draugu apvienību „Apeiron”.

Koledžas studenti un Jūrmalas profesionālās vidusskolas audzēkņi ir piedalījušies jauniešu apmaiņas programmas *Erasmus+* projektos Maltā un Portugālē, kā arī starptautiskās neformālās izglītības un apmācības projektos Kiprā. Audzēkņi un studenti ir stāstījuši par savu pieredzi Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras organizētajā konferencē „Starptautiskā dimensija jauniešu ar veselības problēmām dzīvē mūsdienās” un prezentējuši pārstāvēto tēmu „Jaunieša veselība nav šķērslis starptautiskas pieredzes iegūšanai”. Jūrmalas profesionālās vidusskolas audzēkņi piedalās Latvijas darba devēju īstenotajā projektā „Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos”.

SIVA Koledžas studente piedalās Erasmus+ mācībās Kiprā 2019. gadā

ES prasmju profila rīks trešo valstu valstspiederīgajiem

Ilze Astrīda Jansone

Programmas Euroguidance vadītāja

Kas ir ES prasmju profila rīks trešo valstu valstspiederīgajiem?

ES prasmju profila rīks ir bezmaksas daudzvalodu tiešsaistes veidne, kas trešo valstu valstspiederīgajiem ļauj uzrādīt savas prasmes, kvalifikāciju un pieredzi visā Eiropas Savienībā saprotamā veidā. ES prasmju profila rīku ir izstrādājusi Eiropas Komisija, lai organizācijām, kuras piedāvā pakalpojumus trešo valstu valstspiederīgajiem, palīdzētu noteikt konkrētas vajadzības, piemēram, valodas mācības, konsultācijas par nodarbinātību vai tālākpmācību.

Trešo valstu valstspiederīgo prasmju un pieredzes apzināšana ir būtiska, lai viņi varētu integrēties un pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrības un darba dzīvē. Bieži vien bēgļiem nav izglītības dokumentu, tāpēc ir svarīgi, lai viņu prasmes tiktu apzinātas tādā veidā, kas atspoguļo iepriekš iegūto izglītību.

Šī rīka uzdevums ir vienkāršot darba meklētāju atbilstības pārbaudi vakancēm.

Prasmju profilu var aizpildīt tiešsaistē vai bezsaistē, un tam var piekļūt no lielākās daļas ierīču, ieskaitot galddatorus, mobilos tālruņus un planšetdatorus.

Kā darbojas ES prasmju profila rīks trešo valstu valstspiederīgajiem?

ES prasmju profila rīku var izmantot valsts iestādes un citi dienesti, kas strādā ar patvēruma meklētājiem, bēgļiem, starptautiskās aizsardzības saņēmējiem un citu kategoriju migrantiem. Šo organizāciju konsultanti

vai darbinieki aizpilda veidlapu sa darbībā ar klientu.

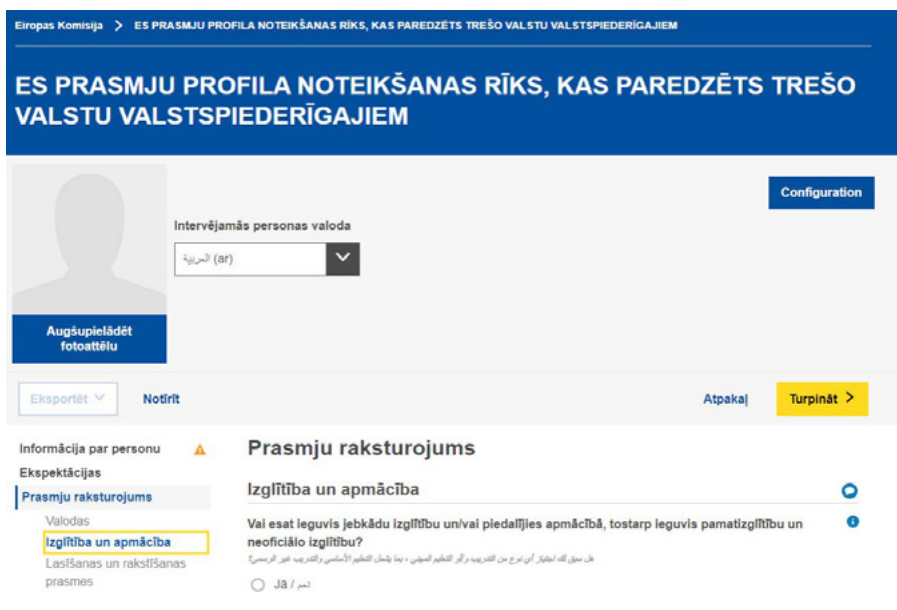
ES prasmju profila rīku veido jautājumi, kas rada vispārēju priekšstatu par indivīda prasmēm, iegūto izglītību un darba pieredzi. Šis rīks ļauj lietotājiem sistemātiski identificēt un dokumentēt dažādu veidu prasmes, ko indivīds ir apguvis dažādos apstākļos, t. sk. formālajā izglītībā, neformālajās mācībās, darbā un citur.

Jautājumi ir sakārtoti četrās sadaļās. Sadaļa „Informācija par personu” aptver personas datus, kontaktinformāciju un migrācijas informāciju. Sadaļa „Ekspektācijas” aptver tūlītējos mērķus, piemēram, valodas apguvi, integrācijas kursus, darba atrašanu vai pašnodarbinātības sākšanu. Sadaļa

turpmākā rīcība”. Tajā paredzēti arī konsultanta komentāri pēc prasmju raksturošanas, piemēram, par vēlamajām (paš)nodarbinātības konsultācijām, turpmākās izglītības un apmācības prioritātēm, nosūtīšanu uz citiem dienestiem atbilstoši izteiktajām gaidām.

Klienti sava prasmju profila kopsavilkumu var saņemt digitālā un drukātā formā. Ja viņi piekrīt, to var nosūtīt aģentūrām, kuras var sniegt atbalstu saistībā ar turpmāk paredzētajiem pasākumiem, piemēram, valsts nodarbinātības dienestam vai mācību organizācijām.

Šis ir daudzvalodu rīks, lai klienti varētu precīzi saprast prasīto un informēt par savām prasmēm. Tas ir

„Prasmju raksturojums” aptver kopsavilkumu par iegūto izglītību un apmācību, valodas prasmēm, lasīšanas un rakstīšanas prasmēm, rēķināšanas prasmēm, digitālajām un profesionālajām prasmēm, ārpus darbavietas iegūtajām prasmēm, kā arī citām prasmēm, piemēram, prasmi strādāt grupā vai risināt problēmas. Tā aptver arī informāciju par autovadītāja apliecības esamību. Lielākā daļa lauku nav jāaizpilda obligāti – tas ir klientu ziņā, kurus datus viņi nolemj ievadīt rīkā. Profils beidzas ar sadaļu „Vispārējais novērtējums un ieteicamā

pieejams visās oficiālajās ES valodās, kā arī arābu, persiešu, pastu, sorani, somāņu un tigrīņu valodā. Ekrānā var vienlaikus parādīt jebkuru minēto valodu pāri, arī, piemēram, apskatīt tekstu latviešu un citā ES valodā, tā palīdzot sazināties par prasmēm un izglītību ne tikai ar bēgļiem, bet arī ar migrantiem no citām ES valstīm.

Kas notiek ar ES prasmju profila rīkā glabāto informāciju?

ES prasmju profila rīku uztur un pārvalda Eiropas Komisija, taču Komisija

apkopos tikai anonimizētus statistikas datus. Aizpildītie prasmju profili Eiropas Komisijas serveros glabāti netiek. Tos var lejupielādēt kā XML failus, lai tos vēlāk varētu papildināt, vai arī kā PDF failus. Jebkuru prasmju profila nosūtīšanu valsts iestādēm un citiem dienestiem, kas atbalsta trešo valstu valstspiederīgos, drīkst veikt tikai ar trešās valsts valstspiederīgā piekrišanu. Visa informācija ir jāpārvalda saskaņā ar valsts un ES datu aizsardzības likumiem.

Kur es varu piekļūt ES prasmju profila rīkam?

ES prasmju profila rīkam var piekļūt vietnē www.ec.europa.eu/migrantskills.

Rīks ir ļoti elastīgs – indivīdi var ievadīt tik daudz informācijas, cik vēlas, un var aizpildīt veidlapu uzreiz vai pakāpeniski.

Kā ES prasmju profila rīks var palīdzēt trešo valstu valstspiederīgajiem?

- ▶ Prasmju profila aizpildīšana ļauj personām apspriest un izskaidrot savas prasmes un identificēt attiecīgās profesionālās kompetences novērtēšanas, apmācības vai darba iespējas.
- ▶ Trešo valstu valstspiederīgie var iesniegt savu prasmju profilu izglītības iestādēs, uzņēmumos un citās organizācijās.
- ▶ Trešo valstu valstspiederīgie var lūgt uzņemšanas centrus vai aģentūras nosūtīt savu prasmju profilu attiecīgajām organizācijām viņu vārdā. Tas nodrošina atbalstu viņu ceļā uz integrāciju darba tirgū.
- ▶ Prasmju profila datus var importēt citos rīkos, piemēram, CV veidnēs. ■

Avots: Eiropas Komisijas brošūra „EU Skills Profile Tool for Third Country Nationals”, Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2017. gads. © Eiropas Savienība, 2020

Spēle skolēniem „Kļūšu par profesionāli”

Ieva Randere
VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar karjeras konsultanti Agitu Šmitiņu un SIA „MIDIS” ESF projekta „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” ietvaros ir izstrādājusi un 2020. gada nogalē laidusi klajā elektroniskā vidē pieejamu spēli 1.–6. klašu skolēniem „Kļūšu par profesionāli” (saīsinājumā – „ParProf”).

Spēle paredzēta sevis un profesiju iepazīšanai. Tajā var satikties ar 37 profesiju pārstāvjiem viņu darba vidē un ar dialogu un minispēļu palīdzību noskaidrot profesijās nepieciešamās prasmes, zināšanas un pienā-

kumus, tādējādi pievēršot uzmanību profesiju pasaules dažādībai. Spēlējot var pārdomāt, vai pašam spēlētājam piemīt attiecīgajam profesionālim vajadzīgās īpašības.

Tā kā spēle ir domāta jaunāko klašu bērniem, tā ir spilgta, krāsaina un to papildina skaņu efekti. „ParProf” ir iespējams spēlēt gan datorā, gan mobilajā telefonā ar interneta pieslē-

gumu. Tā ir tīmekļa lietotnes formātā, kas ļauj spēli saglabāt telefonā vai datorā bez nepieciešamības to lejuplādēt. Spēle ir pieejama bez maksas.

Spēli var izmantot patstāvīgi vai kopā ar karjeras konsultantu, skolotāju vai vecākiem, pētot instrukcijas, atlasot profesijas un pārrunājot rezultātus.

Spēle pieejama vietnē www.parprof.lv.

Valsts izglītības attīstības aģentūra

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais fonds

REGULĀCIJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Pētnieciskie darbi karjeras attīstības atbalsta jomā

Daugavpils Universitāte

Profesionālā maģistrantūras studiju programma „Karjeras konsultants un jaunatnes lietu speciālists”
2019./20. ak. g. izstrādātie maģistra darbi

Sintija Ančeva	10.–12. klases jauniešu gatavība uzņēmējdarbībai: gadījuma analīze
Baiba Dombrovska	Trauksmainība karjeras lēmumu pieņemšanas procesā 9. un 12. klases skolēniem: gadījuma analīze
Jekaterīna Galvāne	Daugavpils jauniešu neformālā izglītība karjeras izvēlē
Ilona Indriksone	Profesionālās darbības pašizvērtējums: jēga un kvalitāte
Armands Līcītis	Darba vidē balstītas mācības: profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu kompetenču pilnveides instruments
Agita Svarinska	Audzēkņu profesionālo kompetenču un uzņēmējspēju pilnveide profesionālās izglītības programmās
Jeļena Viršuta	Karjeras vadības prasmju veidošana rotaļnodarbībās 5–7 gadus veciem bērniem

Latvijas Lauksaimniecības universitāte

Profesionālā maģistrantūras studiju programma „Karjeras konsultants”
2019./20. ak. g. izstrādātie maģistra darbi

Baiba Purlica	Pedagogu profesionālā pilnveide izglītojamo karjeras atbalsta jomā priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršanai profesionālās izglītības iestādē
Inga Čekša-Ratniece	Karjeras atbalsts mākslas skolu audzēkņiem profesionālās vidējās mākslas un dizaina izglītības izvēlē
Anita Umbraško	Terminālo vērtību izpausmes jomas pieaugušo karjerā pēc I. Seņina metodikas
Arnita Kampare	Karjeras atbalsts darba izmēģinājumiem skolēniem
Ineta Maļinovska	Profesionālās izglītības iestādes jauniešu pašizziņas raksturojums karjeras kontekstā
Linda Tīsa	Pašvadīta sieviešu karjeras pašizvērtība bērna kopšanas atvaļinājumā
Sindija Dziedātāja	Vidusskolēnu pašefektivitātes izpēte karjeras lēmumu pieņemšanā
Sindija Ādamsone	Darbavietas pievilcības faktori kā karjeras virzošie spēki pieaugušā vecumā
Solveiga Keistere	Atbalsts karjeras vadības prasmju attīstīšanā jauniešiem profesionālajā izglītībā
Agnese Upmane	Karjeras vadības prasmju attīstība sākumskolā
Svetlana Zabela	Atbalsts 7.–9. klašu skolēniem imigrantiem karjeras plānošanā
Inga Eihentāle	Informatīvais karjeras attīstības atbalsts Neklātienes vidusskolā
Nasir Waqar Muhammad	<i>Career Development of Young People in Pakistan</i> (Jauniešu karjeras attīstība Pakistānā)

Liepājas Universitāte

Profesionālā maģistrantūras studiju programma „Karjeras konsultants”
2019./20. ak. g. izstrādātie maģistra darbi

Madara Lindmane	Karjeras konsultanta atbalsts Liepājas Universitātes studentu <i>Erasmus+</i> prakšu mobilitātei nodarbināmības prasmju veicināšanā
Zaiga Štēra	Karjeras atbalsts pusaudžu profesionālo interešu izpētē
Aiga Aizkalne	Karjeras lēmumu pieņemšana jauniešiem vidusskolā
Margita Roste	No militārām struktūrām atvaļināto izdienas pensijas vecumu sasniegušo sieviešu karjeras attīstība
Kristīne Jaunzeme	Atbalsta mehānismi <i>NEET</i> jauniešu karjeras pašvadības prasmju attīstībai
Madara Lanka	Studijas pārtraukušo studentu karjeras maiņas izpēte

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija

Profesionālā maģistrantūras studiju programma „Karjeras konsultants”
2019./20. ak. g. izstrādātie maģistra darbi

Jolanta Dzene	Karjeras izglītības integrācija 7.–9. klases mācību procesā pamatskolā
---------------	--